

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Egyes száma ára 15 kr

Lapunk számára külföldi hírdetményeket eladog: Hassenstein és Vogler Hamburg és Altonában; Molien Otto, majna-meliki Frankfurthban; Oppelik A. Bessen; La Fritte Bullier társaság Párisban; Goldberger A. T. Berlinben; Draudt G. és Brauner J. G. Bérben.

Megjelen minden vasnap. Előfizetési ára egy évre 6 ft., fél évre 3 ft., három hónapra 1 ft. 80 kr. Szerkesztő és kiadó: **Horváth Antal** a piaczai **Csanak-Szabó** háza mellett. Hirdetési díj: Négyzetes betűs sorok egyszerű hirdetésenként 5 kr., háromszögletű 4 kr., több sorosnál vagy nagy terjedelmű hirdetésenként 10-15 kr. és több.

Az égő kőolaj — petroleum — eloltására

Poroszországban és Pennsylvániában tett legújabb kísérletekrol ménök Kóv. Károly az ausztriai mérnök- és építészegyletnek 1864. nov. 5-én tartott ülésében egy közleményt terjesztett elő, mely német szövegben a helybeli kereskedelmi és iparkamarának megküldötték.

A kamara a közleményt, annak közérdekű voltánál fogva, mely különösen azt tünteti elő, hogy a kőolaj, amellet, hogy figyelemre méltó fogyasztási cikk, szerleletti gyulékonyágánál fogva vizsgálatlanúság miatt felelet veszélyessé válhatik, — magyarázattal együtt, saját költségén számos példányban kinyomatta s a kerületbeli kereskedőkhez szétküldötte.

Nem tartjuk feleslegesnek az érdekes közleményt a fogyasztó közönség figyelmézetéséül egész terjedelmében közleni amint következik.

„A kőolaj használatának gyors és aránylag oly rövid idő alatti rendkívüli elterjedése, mely még napról napra gyorsodik, már magában is eléggé igazolja, mely előnyös és figyelemre méltó fogyasztási cikk ezen anyag, melynek közhasznu terjesztését előmozdítani a közérdek parancsolja. Ugyanezért egyszerűről mindent el kell követni, hogy a kőolaj iránt még fenálló előítéletek és hamis nézetek kitámasszanak, miséréről azonban oda kell törekedni, hogy mindazok, kik a kőolajjal érintkeznek, ennek föltulajdonosát, könnyen gyulékonyágát figyelemre méltassák és az elővigyázat minden rendszabályát alkalmazzák, nehogy a kőolaj szerleletti gyulékonyága által oly veszélyek és károk létezhessenek elő, melyeknek roppant nagyságát az ezen anyaggal bánók közül csak igen kevesek képesek megítélni.

A petroleum égenyes olaj, mely könnyen gyulékonyágánál fogva esetleges véletlenül által rögtön lángba borul és egésze a közhasználatban előforduló tűzoltó eszközökkel el nem oltható, mint ezt a Pennsylvániában folyó év január havában tett alább közlendő kísérletek is igazolták. Ezen kísérletek mult év aug. havában Poroszországban ismételtettek és az eredmény ugyanaz volt, mely Amerikában tapasztaltak.

Ezen nemcsak Amerikában de Európában is nagy mennyiségben tudták és igen könnyen nyerhető s tisztított égenyes olaj a legújabb vizsgálati anyag s a Franciaországban tett kísérletek után reménylen lehet, hogy rövid idő múlva a közérdekű mint legelőször fűtőszert fog használatban és ennél fogva minden ország minipari fejlődésére nézve nagy hordereje.

A kőolajnak mint világitási anyagnak, nyilvános helyeken, valamint a legeszegegyebb háztartásban is — mint konyha-lámpa — kényelemmel és czelszerűséggel alkalmazhatása szempontjából az amerikaiak már ezelett 3 évvel, különböző szerleletű lámpákat készítettek és az eddig feltaláltak naponta újabb

szerleletiekkel szaporították; az ausztrai birodalom iparosai ezen új lámpáikat gyorsan magukévá tenni el nem mulasztották és gyártmányaik mind olcsóságra, mind csirna nézve teljes elismerést vívtak ki maguknak; fájdalom azonban a legelőbb alkatrész — a lángfogó — nálunk oly gyenge és hiányos szerleletű, hogy ezen olcsó kőolajlámpák gyakran csak igen rövid ideig használatosak és a közönség kényeszerlelet leand a világitás e legelőbb nemével részben felhagyni és a kőolajnak ohajtott mérvben való használatáról lemondani. Ezen lámpahiányokról az ipart képviselő egylet kebelében még bővebben értekezni magamnak fen tartom.

A mérnököknek a kőolaját mint fűtőszert kell főképen észlelet alá venni és a Franciaországban e czébből tett kísérletek megújítani s újabb alakban ismételni, hogy ezen anyagnak mint fűtőszert használatából eredő előny élvezete nekünk is mielőbb lehetővé tétessék. Jelen alkalommal röviden csak azt említem meg, miszerint Franciaországban a kormány egy szakértőkből kényezett bizottságot küldött ki annak kipróbálására, mennyiben volna használatos a kőolaj gőztermelésre és a bizottság megállapította: hogy 4^{1/2} font kőolajból 17 percz alatt bizonyos feszerejű gőz ugyanannyi mennyiségben állítatik elő, mint 9^{1/2} font legelőbb minőségű közönségnél 30 percz alatt. A gőz hőmérséklete a kőolaj fűtés által, ezen kísérletek szerint 250 °, gazdálkodtatnak meg és ahöz egy egységűsége volna, míg a közönségnél fűtés 5 egységűsége igénybe. A tűz 1^{1/2} percz alatt egészen kioltható és ugyanannyi idő alatt újolag teljes erejében kifejehető, mi sem fával sem közönségnél el nem érhető. Linton R. J. ur egy készlelet talált fel, mely által a kőolaját a mozdony fűtésére lehet alkalmazni és teljes sikert aratott.

Különösen kell azonban egy pontot kiemelni, mely nemcsak a mérnököknek de az iparosokak és általában a városok összes lakóit kiválólag érdeklő és az azon roppant veszély, miszerint a kőolaj-készlelet vizsgálatban kezelet miatt meggyulladt kőolaj égését a közönségség használni szokott olcsó eszközökkel előltni teljes lehetetlen. — E veszélyekre sem tudomány, sem a hatóságok részéről, melyek a városok tönnes lakosai jóléte felett örökönli hivatva vannak, kell figyelem czéideje nem fordított. Egéző szükséges tehát, hogy a nagyobb kőolaj-készlelet elhelyezésére Antwerp és Brema városokban épített raktárakhoz hasonlókat állítsanak minden nagyobb városban, azoknál a kicsinyben eladás a szükséges elővigyázati rendszabályok alkalmazása által szigorú felügyelet alá vétessék.

Ezen anyagnak szárazon és vízen szállításánál kiválólag csak kemény fából készült hordók vagy más gőnyölékek használndok, melyek az ily edények megrepedésé és egy véletlen odalökéstől egyónya által kifejezhetlen károk okozhatásának lehetőségét teljesen kizárják.

Mindazt is érdekelni fog a kis forgalomnál mint a nagyban való szállításkor nál Amerikában jónak és biztosnak tapasztalt

talaltott és elismertett, általunk is gondos figyelemre méltandó és akkor a kőolaj által eredményezett szerleletlenség, melyek a pontos nyomozások szerint majd mindig a kőolajtartalom előfordulni mint Amerikában, ama földön, hol a kőolaj a legnagyobb mennyiségben szállítatik szárazon és vízen és hol ezen anyaggal világitás a legáltalánosabban meghonosult.

Enlitést érdemel, hogy Ausztriában a kiskereskedésekben közönségsen használni szokott 10—25 font kőolaját tartalmazó készleletnek s emiatt a legkisebb nyomás vagy lökés által megsérülhetnek az ily gyenge bádogborsókák és itt által nagyobb mennyiség tartására való készleletét, semmi szín alatt sem kelene megengedni.

Amerikában a kőolajok kannák nem gyenge fehérbádogból hanem erős czinezett vaslemezről készleletnek és ily czinezett vaslemezről gyártott kőolajok kannák két előnyvel bírnak, nevezeten, először a czinezett vaslemez már magyánvéve is keményebb és erősebb a fehérbádognál, másodsor a tapasztalás azon meggyőződésre vezetett, hogy a tisztított kőolaj a bádogborsókák barna rozsdszint nyer, míg ellenben a czinezett vaslemez edényekben tiszta és fehér marad.

A nagyban szállításhoz az amerikaiak, vagy gépek segítségével gyártott fahordókat használnak, melyek oly pontossággal összerakottak, hogy az ily hordóban — mint a kísérlet igazolta — még a lópor sem gyullad meg, noha küllő felületén finomra őrölt lópor lobbantatótt el, vagy czinezett vaslemezről kocka-alaku edények készleletnek 25—40 fontnyi tartalmára és kőolajjal megtöltve bevizetettek, az ily kocka-alaku vaslemez faladiba helyezettek, melynek fölébe egy szilárd és jökészleletű faladiba helyezettek, melynek fölébe nem szaggeltek, hanem faszavarral szorították le. Egy hajó vagy szállító sem fogadja el a más alakban bepakolt kőolaját továbbállítás végett és ezen elővigyázatra a mi kereskedőinket és szállítóintézeteket is a legszigorúbban kelene szorítani.

Nem kell felelni, hogy egész évszázad folyt le, mielőtt a lópor a kiskereskedésekbe behozhatották és közhasználatúvá lett, épen ezen aggodalom merül fel a kőolajnál is, mert ha a kellő elővigyázati rendszabályok, melyek által egy nagyobb szerleletlenség bekövetkezésének eleje véthetetik, idejében életbe nem léptetnek, egyteleny nagyobb mértű szerleletlenség eset ezen hasznos és nevezetes fogyasztási cikkkel való általános kereskedést és forgalmat annyira korlátozkoz szoríthatja, hogy azt nemzetszolgálatunk és miniparunk tovább fejlesztésének hátrányára évekig nélkülözni kénytelenek leandunk.

Ennek bekövetkezése Ausztriára nézve annyivalinkább sajnóssabb volna, mert Galliaza ezen cikkkel oly bővegsben van megáldva, hogy a már eddig felvezetett kőolajfeleletek is egész Európa szükségletét fedezni képezek volnának. Ausztria nem-

TÁRCZA.

Nem szerelem...

Nem szerelem, ami engem,
Ejje!, nappal folyvást éget!
Csak baráti szerlelettel
Szerlek én kis lány téged!

Oh rég volt az, hogy szerretem
Egy kis tündért imádság!
Az is megesselt! ... Nem hiszem én,
Hogy te volnál most a másik.

Hadd dobogjon a kebelem,
Hadd lobogjon, mint a maglya...
Nem hiszem én, hogy ez érács
Szerlelmem volna úrja.

Bar téged is, mint az előt.
El-elnelek — ábrándorva...
Nem hiszem én, hogy látszó,
Szerlelmemet visszatáhozza.

Csak példátlan rokonszemből,
Dobog-lobog a kebelem;
S bár a szívem azt sugálja:
Még sem hiszem, hogy szerlelem.

Te se hídd el, ne hídd — soha!
Ha mondánád se hígyed el!
Hozz a fény, mi szememből,
Szerlelmemem, égőn lövel!

Nem szerelem, ami engem,
Ejje!, nappal folyvást éget!
Csak baráti szerlelettel
Szerlek én kis lány téged!

Fényes Endre.

Politikai ármányok.

(Folytatás.)

Híteles másolatát adjuk itt azon utastársainknak, melyeket Douglas lovag kapott. Azon különféle politikai kérdések áttekintését is magukban foglalják azok, melyek ezen első utazáshoz csatolva s több titkos eszközök hoznak nyilvánosságra, melyek az akkori diplomat levelezéséknél használtak.

Utastársok Douglas lovag részére oroszországi utját illetőleg.

(1855. János 1-én.)

„Európa helyzete általában s azon nyugtalanságok, melyek az

utolsó években Lengyelországban keletkeztek, valamint azok, melyeknek ismétléséről tartanak, — azon pártoskodás, melyet a petersburgi udvar támaszt, — a valóságosság, hogy Lord Williams, a brit felsőzöve által az orosz udvarnál segítségkérését fog kölni; mundekek követelik, hogy ez udvar lépéseit s helyzetét legnagyobb figyelemmel kísérjük.

„Már régóta nem tart ó felsegése sem követel, sem ugyanok ez nem várnak; s emiatt alig ismerjük az államot s annál kevésbé, mert a udvar jeltelme, a ministerium feltékenysége és gyankodó kényaralma, a más országokban szokásban levő levelezést megengedik.”

„Hogy Oroszországból biztos híreket kapnunk, elhatároztuk, nyilvános vagy titkos minőség nélkül oly egyhet küldeni oda, ki képes ez udvart kikemélni s a fölött jelenteni nekünk, Francia nem lenne alkalmas és megbízható. Dacára azon barátságának, melylyel nál az orosz czárné, ő felsegéhez még mindig viselkedik, mégis annyira szemmel tartana az orosz ministerium a király alattvalóját, hogy mitsem használhatna, bármi ürügyet venne is elő, hogy utja czéjait elpalsztolja.”

„Azért... Lordot választottuk ki, aki mint Nagybritannia királyának alattvalója, gyanunk kitéve nincsen.”

„Azon jó bizonyítványoknál fogva, melyeket belátása s buzgalmaról nyertünk, remélhetjük, hogy e megbízatású sikeres eredményre vegezend.”

„A legeszegegyebb módon utazik el innét, mint nemes ember, ki egyesegegyedül egészege miatt s minlatságából utazik. Mintan ezt hazánkba közöl sokan hasonlóan teszik, nem tünik fel. Mind Franciaországban, mind utazás közben kerülnie kell látszatát annak, mintha ő felsegése ministeriével és hivatalnokával valami összeköttetésben volna és sehol sem szabad szóbat, bárhol is találkozik velök utközben, megfogalmaznia. Egyszerű utlevéllel utazhatik.”

„Hogy számú kérdések elől kitértsen, melyeket a kiváncsiság intézhetne hozzája a német udvaroknál; legelőbb lesz, ha utját Svábország keresztül veszi s onét Csehországba utazik azon úrügy alatt, hogy tanulmányozás végett ez ország különböző bányáit meglátogassa. Asszonytani ismeretel ürügyül szolgálhatnak ez utjár.”

„Csehországból Szászországba megyen, hol ugyanazon okokból a freibergeri aknákat meglátogatja.”

„Ha ott kiváncsiságát kielégítette, Danczigba utazik, vagy Szilézián át Varson és Thorn városok keresztül, vagy a brandenburi Pomeranián át, hogy onét odera Frankfurtba s tovább Danczigba menjen, az előtte legalkalmasabbnak látszó uton.”

„E városban több napig tartózkodandik, hogy azon vizsgávonások okát kipróbálja, melyek több év óta a városi tanács és polgárság között uralkodnak s lehetőleg megtudja, vajjon valamelyik idegen hatalomosság által izgatottak-e fol egésze ellen?”

„Onét tovább folytatja utját a porosz és csendű hercegségeken keresztül, hol ismét buzamosabb ideg megállapodik, megphénes ürügye alatt, tulajdonképen pedig azért, hogy megtudja minő állapotban vannak a hercegségek; mit gondol a csendű hatalomosság a csendű herceg leteléről? s minő szándokai vannak az orosz ministeriumnak ez országgal? Tudomást szerez az igazságszolgáltatás állapotáról, valamint a katonaság létszámáról melyet Oroszországtól ott tart.”

Curlandból, Lieflandba utazik s követi a nagy országutat egész Pietervárig. Mihelyt megérkezik, gondoskodik, de tönitetés nélkül, utazá-

sa okát terjeszteni, melyre csak kiváncsiságból indult, egykezendik tovább ismeretéseket szerezni, melyek által adatokat nyerhet arról, mit tudni kíván. Azon módot illetőleg, melyek teljesítése s puhatalóságok, nem lehet eléggé óvatos; egyik nemzet iránt se mutasson előszerleletet. Bár a czél, miért Angliát elhagyta, gatloni látszik őt, hogy Williams lorddal megismerkedjék, mégis meglátogatja, minután ő az utazás czéjait nem tudja; mert minden angol köteles Anglia követét meglátogatni.

„Oly titkon, mint csak lehet, adatokat szerez, a ministeri alkudozásainak eredményéről, az Anglia részére adandó segédreget fölött.

„Hasonlóan azon hadsere létszámáról, melyet Oroszország jelenleg tart; hajóhadja állapotáról, a hadi hajók s gályák számáról;

„Pénzügyeiről, kereskedelméről, — vajjon meg van-e elégedve a nemzet a mostani ministeriummal;

„Gróf Bestucheff hiteléről;

„Gróf Woronzov tekintélyéről; a kegyenczekekről, a ministerek befolyásáról, az egyezségről vagy feltékenységről, mely a ministerek között uralkodik s magvasleletokről a kegyenczekekről; az előbbi czár, Ivan herceg és a bramschevitz herceg soráról;

„Vannak-e Ivan hercegenek titkos pártivai s vajjon támogatja-e őket Anglia;

„Az oroszok inkább a békét szeretik-e s itörténeke a háborútól, kivált Németországban;

„Oroszország kiltatásáról Lengyelországtól illetőleg, most és jövő esetekre;

„Terveiről Svédország ellen;

„Azon bevmyséről, melyet Mahmud szultán halála és Osman trónraléte előidézett;

„Annak okáról, hogy gróf Raszumowski, a kozákok hetmanja, miéért hivatott vissza Ukraániából;

„Mit tartanak a néphísegről, valamint az orosz udvarnak bánásmódjáról;

„A czárnó utázméiről Franciaország iránt, valamint azokról, melyeket a ministerium valóságoslag belécsépeget, hogy levelezését ő felsegével a királyiál megallatják;

„Az udvarnál netalan létező pártoskodásokról;

„Azon egykezekekről, féltrákoról és asszonyokról, kik a czárné bízalmat bírnak;

„A czárné és ministeri erelméről, a bécsi és londoni udvarok iránt;

„Szóval mindenről, mi ő felsegére részére hasznos vagy érdekes lehet.

„Mindezekről tudomást szerezzen, mennyire azt a nem igen közlekeny ország megengedi;

„Jegyezze föl magának mind e tárgyakat, melyek emlékiratokat képezeknek, de azokat nem szabad előbb Franciaországba küldenie, mig csak kívül nincsen az orosz államokon, vagy netalan azon esetben, ha a svéd követ Pétervártól, ki arról értesítési fog, sürgényüket küldene futar által Stockholmba s aztán a lordot is hozzá csatolna. Egyebet se bizzon a közönségség postára a megérkezésé tudatá hírel s azon haladásról szóló levelel, melyet a fentebb felsoroltak kipuhatolásán lett; e czéla az általa tudva levő rövid allegorai nyelvet használja.

„Ha gondolja hogy már minden szükségesről tudomást szerezett, értesítsen minket arról, hogy utastásit kapjon a visszatérésre Franciaországba, vagy ugyanazon uton vagy Svédországon keresztül: mindig

zetgazdálkodásának felvirágztatása tehát sürgetőleg követeli, hogy mindazon akadályok, melyek ezen nagybecsű földtermék általános elterjedésének és használatának gátolják, idejekorán eltávolítsanak és mindazon gesztusok, melyeket a tudomány és tapasztalat nyújt s annak fogyasztását és forgalmát emelni képesek, felhasználtsanak.

A köolaj, gyulékonyaságára és eloltására vonatkozó kísérletek, melyek legelőször Amerikában egy tő közelében tettek, következő eredményekre vezettek:

I. kísérlet.

Mindenelőtt egy köblányi útréri vaskatlan a kereskedésben közönségesen árutárnai szököt tisztított köolajjal megtöltve, az alá tűz gerjesztett, mely mindaddig a kátlan alatt hagyották, míg azon homérsek, melyek a köolaj magától meggyalad, el nem érettek, mihez 53. R. fok elégséges. A kísérleti ténny ezen elégséges mennyiségben állott rendelkezésre, a tűzoltó-társulat ótvonata és szavatványok, melyek által a víz előtűrtül a tűz nyertett, valamint több tudományos férfi is jelen volt. Midőn a köolaj a kívánt hőfokot elérte, meggyalad anélkül, hogy a tűz annak gözkörét érintette volna. Egy magas tűzszlop emelkedett fel, körítve fekete füstfelleggel, mely az egész kísérleti ténny annyira elborít, hogy egyes tárgyak láthatatlanná lettek; azonban sikerült mégis a kátlan légmentesen záródó vasfedelét lecsukni és a tűz eljoltott.

II. kísérlet.

A tűz eloltása után néhány percz mulva a kátlan fedele felnyitván, a kátlamból egy ölnyi távolságról, egy szilánk által ujjal meggyújtott. A fészkekön egyébként rögtön hűvök átmerője vizsugarat lövelt az égő köolajra. Nehány másodperc alatt a kátlan megtelt vízzel s a még hevesebben lángoló olaj a gyepre kifolyván, nagy térségen égést s mennő földre tartott a vizsugarának a lángoló olajra való lövelése, mely a földet is felbarázdálta, annál nagyobb helyen terült el az égés és a barázdákba behatott köolaj mindaddig égött, míg utolsó cseppig el nem ényeszt; míg a terpenitin, szesz, szőlő és egyen is a vízzel rokonságunknál rogtán meggyalván, pillanat alatt kialusznak, az égő köolaj vízzel nem volt eloltható.

III. kísérlet.

Ujjal egy fedéllel ellátott kazánban tisztított köolaj meggyújtott fel egészen 56 fokra, amidőn a tűz hirtelen eltávolított, sőt a kísérleti ténny még a szivarok is eloltottak. Ekkor a fedél óvatosan levették és abban a pillanatban, melyben a felmelegített köolaj a külléggel érintkezett, magára csaptak fel a lángok s az olts lehetetlen vált. E nagyhorderejtű ténny, hogy a csupán felmelegített köolaj, anélkül, hogy tűzzel érintésbe jött volna, meggyalad, nagy borzadályt idézett elő a jelenlévőkben s mindenki meggyőződött, hogy nagymennyiségű köolaj meggyaladása esetében a legrendezettebb tűzoltótársulat is tehetetlen, mi még jobban bizonyított akkor, midőn az állvány a kazánal együtt felborítottán, az olts a gyepen kísérletet meg, mely azonban teljesen sikertelen maradt, noha egy köblán köolaj ellenében több száz új állott rendelkezésre, mely arány nagyobb köolajkészlettel nem is valószínű.

IV. kísérlet.

Egy köolajot tartalmazó kazánba lehető mennyiségű fagorécs hányatott, mely a vízhez nagyobb rokonsággal viselkedett mint a köolajhoz. A meggyújtást azonnal három vízecskező működése követe, az olaj abban a percében a kazánban túlláradott és az olts sikertelen maradt; az olaj mint előbb az utolsó cseppig elégett.

V. és utolsó kísérlet.

A kazán ujjal megtöltöttet ez alkalommal 50 font köolajjal és a tűz szelére helyezteték. A melegítés megkezdvén, a

tartalom azonnal lángba borult; a kazán egy pillanat alatt a tóba döntetett. Az égő folyam borzast látványt nyújtott, az égő köolaj nagy gyorsasággal sietett a tóba part felé, mit a gyenge légnyom melinkább elősegített, a láng több száz ölnyi kiterjedésben csapott fel a leghe s a sűrű füsttömeg miatt — mely több ölnyi magasságra emelkedett — sem víz sem tűz nem volt látható, a kifejtött szesz (gáz) a körülégg összevegyült és a durranások egymást követe. A hőség oly kiállhatatlanná hon, hogy az oltsokat gyorsan visszavonulni volt kénytelen.

Ezek szerint tehát tökéletesen igazolva van, hogy ha a köolaj nagyobb mennyiségben a meggyaladás pontjáig felmelegítették és a küllő léggel érintkezése jön, azonnal lángba borul és az ezeidig rendelkezésünkre álló eszközökkel el nem oltható.

Egyetlenegy mód van, melylyel az égő köolajat eloltani lehet és ez a földdel vagy homokkal elfedés; minthogy azonban égés alkalmával ritkán rendelkezhetünk kellő mennyiségű homokkal, ezenkívül az elvélhetlen hőség a földnyást is ilyen közlésben lehetlenné teszi: a nagyobb köolajkészletek, ha tüzet kapnak, menthetlennék és csupán a meggyaladott tárgyra fordítandó a figyelem, hogy azok mennyire lehetséges, az égés köréül elfolytassanak. Több zart urban tett későbbi kísérletekből, melyekhez a Boycher tűzszelével használták, kiderült, hogy minden más égő anyag lángja el volt oltható, míg a köolaj az utolsó cseppig égett.

Ezekből látható, mily veszélyes a köolaj, ha vizen vagy vasuton szállítottaknál vagy a rakatárakban egyetlenegy hő meggyaladása folytán a külléggel érintkezése jön, szerencsétlen véletlenségéből meggyalad.

A köolajkészletek tehát teljesen elkülönítve rakatárakban helyezkednek el, mert oly körülmények között is, midőn a köolajnak magától meggyaladása lehetne, meggyaladhat az a szomszédosságban kiültött tűz által és ha a köolaj egészen el nem küllönözhető, ez a tűkörében levő meg nem gyaladt tárgyak megmentésében a legvakmerőbb tűzoltó-társulat bátorságát is elszibasztja. Ily körülmények között minden megmentési kísérlet sikertelen maradna s ki életét kockáztatta menné tenni, maga is menthetlenül veszne volna.

A közbiztonsággal fogya tehát mulhatatlanná szükséges, hogy a köolaj különösen e célra épített rakatárakban tartassék; sok város elismerte már ennek égető szükségét s különösen Brena és Antwerp városokban igen czélszerű és utánzásra méltó épületek — rakatárak — emeltek, melyek annyira lejtős padkókkal vannak ellátva, hogy azon a történetesen meggyaladott köolaj gyorsan egy földalatti csatornába foly le, mely jó távolságban készült víztartómedencébe vezet.

Japán.

(Kivonat Dr. Zimmermann „Malerische Länder und Völkerkunde“ (Berlin 1862) című munkájából.)

(Folytatás.)

A japániai arzbőre felér, mint az európaiaké s a kínaiakkal minden rokonságot megvetészt s mint sirtést utasítanak vissza. Több esetben hasonló ugyan miveltésköz amazokéhoz, de másokban nagyon elit által. Irásuk mindenben egyenlo; a Buddha és Confucius tisztelete uralkodik mindkét országban; a templomok, pagodák épen azok, ugyanolyan faj s nyírtett fejtű Bonzok teszik a szolgálatot hosszu szürke öltönyökben. Az országban épült hajók is épen olyanok mint a kínaiaké, mindkét népek földelmi cikke a rizs, hal, tea és rizspálinka; a Kuliik (heroldok) épen oly ékes hangon kiabálnak Nangasakiban, mint Cantonban. A japáni irrodalom teljesen chinai, öltözeteik is hasonlóké, de itt vége is van a hasonlóságoknak.

A japáni faj előkelő büszke, harcra és föltűnében különbözik az alázatos, ravasz, gyáva szívű fajától a chinaiaknak. A japáni becsületérzessel bír; ha kardját elveszik, oly nagy meg-

sértés az, hogy nem duglato az előbb vissza hüvelyébe, míg a sirtó vérdé nem mártott. Ellenben a chinai egyet nevet, ha szemre vetik, hogy hazug, gyáva s az ellenség elől megfutt; nevet, mert gonddja a japáni csodálni való tisztaság. A chinai faj undorítólag tisztálta, a japáni csodálni való tisztaság. A japáni vidám, vigkeddy, tiszta felöltés, tanulni vágyó; mindent tud s nem veti meg azt, mi nem saját országából származik. Ez mutatja, hogy Nippon lakói nemese fajúbb valók, mint China népessége s valószínű, hogy a japánok a nagy mongol eszlább erednek s származatukat a sok kiköltözés egyikének köszönhetik, melyek Mongoliából oly gyakran történtek. A Japán felé intézett kiköltözés kétségkívül Koréán húzódott keresztül.

A chinaiak oly országok tekintik Japánt, mely a menyeyi birodalomnak adókétele, mindamellett, ha Nangasakiban vannak, nem szabad elhagyniok körülkérőzt teletűknit s Jedóban nem tértek megkísérteni, hogy menyeyi szolgazemélyzetünket a városba küldjék, mert részint különös öltözeti, részint hosszú czopjaira miatt föltűnést okozván, a nép nem igen győngye tréfinak lettek volna kitéve.

A japániai Nipponnak nevezik országukat, ha azonban költői stlyban beszélnék róla, akkor a fölkező nap országának mondják. Négy nagy szigetből áll az ország, melyhez számtalan apró is tartozik. A négy nagyobb: Jesso, Nippon, Kikoko, Kiusiu, a kisebbek: Sado, Oki, Iki, Goto, Isvudsi st. Nippon a legnagyobb, ebben van az ország három fele; Jedo a világi császárzsig székhelye; M e a k o a papi császár városa s a Mikado székhelye; végre Br u s a k a hol az ország minden áruzeikével nagykereskedés izetik.

A Taicun országba, a a Bonin és Liutschu szigetszoport ide számították, több mint 3800 szigetből áll. E nagyterjedelmű ország évenként hatalmas földingások helye, azért vannak a házak fából és csak fölszint építve. Csupán Jedóban a világi császár palotáját őrzi kerítés van kövökből rakva. (E vulkáni kövek óriási tömegiek, melyeket egymáshoz illesztnek, nagyrészen úgy mint a természet alkotta, legelőbb annyira vágot, hogy egymáshoz illyenek. Ez a legregibb s természetesebb építésmódor; Görög és Olaszországban lehet látni a legregibb épületeknek maradványait, északi Németországban most is alkalmaznak nagyobbszür épületek alapzatánál. A roppant gránit-sziliká lapokkal vetettek szővel s az alap aljába a legnagyobb, ezekre az apróbb darabok rakatnak, a legkisebbek házépítésre használják.)

Meggyalad, sok tűzjányóhegy van teljes munkálataban. Japán legnagyobb hegye Fuszijama, közel 12,000 lábnyira a tengerszintől, de azért mincsem örökös hóval fedve, a nyár itt még elég meleget fejt ki, a havat füzendiközter lábnyira is elolvastatni; azok kik örökös havat állítanak ottan, bizonyosan nem nyár jelennek voltak a hegy szinén; Jedóban föltűnkor már semmi hó nem volt e hegy tetjén.

Nyaranta iszonyu viharok lökötigják az országot, e vihar Tei Fun nevet hord, innen keletkezett a Tiphon név is; a legborzassabbak ezek a föltétken; Xavér Ferencz irja, hogy három tengerre kök hajo közt leg többnyire egy té vissza. A jelen időben mindenesetre haladt már annyira a hajóépítés, hogy az arány kedvezőbb s nem egyébként európai hajo állotta ki a Tei-Fun dühöngéseit s csupán vírtől s költelményben szenvedett kárt. De a japáni hajók oly rossz alkattak, miszerint az egész országban bevett szokás, nyáron tengerre nem kelni. Ez idő alatt valamennyi Jonk, a szigeteket körözve ezer különböző kikötőben s öblökben pihen, szeptember 26-dikán azonban valamennyi elhagyja nagyhirtelenül buvohelyét s a tenger mindenfelé annyira elterjedt állatuk, mennyire általában a japánok a parttól távozni merészkednek. Tanui valának ez ünnepélyes nezőjéknek.

China levegője forró és nedves, amalfolyva északra, a Japáné bár ugyanazon szélességgel állt fekszik, északra elég hideg, délre nagyon forró, de mindig száraz s így nagyon észke-

Gróf Vergennes urnak, a külügyminiszternek!

London 1776 Május 29-kán.

Kegyelemes ur!

A Beaumarchois ur és köztöm költöt szerződés aláírásakor, múlt év november 1-én, egy negyedrét kötetet adtam által az ön részére: a l' esprit des lois című könyvből, hogy annak borítéka az ön jelenlétebe vettessek le s az obba elrejtett, jegyzékkel a rendes betűkkel beiralt papírral kivevessék. En megmegtartom a borítékot titkos Beaumarchois urnak, mely két fedőlel áll. E két fedél közé rejti az ember a titkos papírtal, rázzaza szán a borjühöz kicizafizolt szelét s ráragasztja erre a rányvontatott papírt. Ha a könyvet egy napig sőtjo alá tesztüzik, oly erős lesz annak borítéka, hogy maga a könyvtető sem képes a titkot földezeni. E könyv ugyanaz, melyet nekem első oroszországi utam alatt, az elhagyott Tercier küldött, hogy abban, az elhagyott király leveleit, a jegyzékkel együtt Erzsébet czárnához vigyem, melyek által a fejedelemasszony s bizalmas, Woronozov nagykorlatok, ő felségével és Tercier urral, az miniszterek és követek tudta nélkül levelezhetik. E könyvben volt az én gyémánt is, melyeket a királylyal és Tercier urral használtam s más jegyzék is, melyek által Conti herceggel, Tercier és Mouni urakkal leveleztem. De midőn Conti herceg, Pempadon asszonylyal és az elhagyott királylyal összeropert, rendeltek kaptam hogy a herceg egyébként csak lassan kezdjen. Ujjab jegyeket kaptam, hogy egyedül a királylyal, Tercier urral és Broglie gróffal levelezek Versaillesban; Pervátrótt pedig egyedül a czárnával s Woronozov korlatokával, a királylyal azon határozott parancs szerint, hogy sem a miniszterek Versaillesban, sem de l' Hospital gróff, ki 1757-ben oroszországi követéi, én pedig követésiti titkárja nevezettünk, mitsem gyantottak."

Hasonlóan peronesom volt a királylyól, hogy részére a külügyminiszter minden sürgönyét, a követ választásával együtt, véleményem kíséretével megküldjém, mit mind Oroszországgal, mind Angliában haszúgesen teljesítettem. Ujlyansék a könyvet használtam különböző vizsantázásaim által Franciaországra, hogy a legtitkosabb papírokat vizsgálhassam, melyeket a czárné és korlatokú Woronozov ő felsége Conti herceg és Tercier ur részére remsbitáltak."

Az érdekelt felekben kívül, soha senki sem tudta meg a politikai ármányt, melyet 1755-ik évben Conti herceg és Tercier ur kezelték el s egyedül Douglas és én vántuk véghez; meg gróf Broglie és báró de Bretenil is, csak igen keveset tudtak arról."

Szeretném tudni, vajjon a könyv felede, az ön vagy titkárja jelenlétében nyitottat-e ki?"

A fedél háj rejték-fülszában, ott, hol a könyv szelc van, pontos másolata volt (jegyzékben) a király által 1763 Junius 3-kán hoztam intézett velim-papírral írott titkos rendelkezés: jobb rejték-fülszában, a könyv sarkánál, egy darab pergament volt, melyre a király titkos rendelkezései egy momento s egy másik titkos jegyzék volt írva, eszládom részére halálom után sat. szat. d'Éon lovag. (Folyt. köv.)

Színház.

(Sz. T.) Jan. 20. Fehérvárin átjalmójátékunk először: „A jogszokás és Márton apó a targoncászás.” Vigjáték (?) 3 felv. Irta Carthon és Grauge, fordította Palay Miklós. E vigjátékunk

keresztül szünm, udjónszá daczára is a régi iskola termeteki nagy szerelő s mint ilyen kiváló ellett-el képez az újabb szünmvek közre részével, különösen pedig Sardon korszerűségét foga megnyerő, de rövidéletű szülötével. Nem ostoroz egyéni davalos ferdé eszmét, társadalmi kinövés, vagy újabb elharapozott egyéni hibákat: régi s megit orokké az tárgy körüli forog, s a mindenkori egysárat föltűntető visz-

szerkes, társadalmi ban felett sáhhajthatja feletj vesztettei. Armand (Bihari) joghallgatás, könyvelés, gondatlan fenőt folytat, barátja Felix (Foltényi) társaságában tanulmányait egészen elhanyagolja s atyját az együgyűen jog atyját, ki társaságához lett tökélen épen, eleinte téntra vezet, később oklatlan parazitsátt fia hájaját elűtikölva, magára vállalva, rezk, vagyintan fölfeladja, újra teljes foglalkozásához fog s Armondot, ki után nyúja s Amólia, Márton apó fogadott léányú könyves, tergeire küldi. Armand vétkes könyveléséget megválna, elcsúsztat eldigi irányát megváltoztatja, tevékeny emberre lesz, főnöke bizalmát megnyeri s step vagyintan szerzerre ter vissza szelcs s ki tisztelni és szerelni igazán megtanult, Amólia hájkor köze. Felix szintén komoly, higgadt ember lesz. Márton apó becsületesen részsel s hivataln kap egyik vasti állomással Ennyi, a mellesék, gyakran nem érdeklődten epikodokt elhallgatva, a darab meséje. Ez elcsúsztat ítéletig legelőször is azt kell kijelentnem, hogy Geneoveva nem tartozik jutalmoztatni háias szerepe köze. Fehérvárin é a buszke uralkodni vágó nők személyiségében jeles, de a gyöngédűb anyai érzelmeknek nem szerencsés tolmácsolója, így jelen alkalommal is szavalatával az ószinte természetesség hangját az illetékelten pathosú helyettesíti. Zöldy mint Márton apó kitűnő volt. Szakal Róza (Amólia) jobban is tudott volna játszani, de eddigi deszertes ereje véleményem szerint, az utóbbi időben sokat lankadott. Kár, Bihari, Foltényi és Kovács József sikerrel működtek. A fordítás nyelve sima, gúrdülekés s a gallicizmussal elenyevir me, hogy a pesti reptorió-darabok hivatalos fordításúknál áttűltesseit bántra verszenyhet. Közönség szép számmal.

Jan. 22. „Tíz leány és egy férj ssem.” Operette Sou pótó-ét és „Egy kis szivesség.” Vigjáték I felv. Szöveg közönségeséget nyert operettje, — melyben Foltényi (Kakasli), Timárné (Sziid) remekelnek s Tibiska k. a. egy különben szép költemény rosz előadása által hozsantja a finomabb hallgatókat — újra szép közönséget gyűjtött. Beszárnek gyakran a sárhari puztaságnal is urrebb számlázóba. A kis vigjáték összevegyölög ment s a szereplők: Zöldy, Foltényine, Bihari, Fehérváriné, egyirant deszertes érdemeknek. Jan. 26. Strommayer és ál fellépett: „Ernani.” Dalmi 4 felv. Zenéjét szerze Verdi. Vendégünk (Don Carlos) jobban teend, ha erejét és tehetségét először kisebb szerepben érvényesíti s első fellépése silyerét nem teszi kétszö közközra oly nehéz tevé elvállalása nélkül, melynek sikerrel megtelezni csakis művészetek sikereit. Strommayer ur hangja különben eléggé iskolázott, kellemes és mint műkedvelő meg tapsokot iz arathatna. Játeka, melyen a meghaltatásig nyomai világozom felismerhetők valának, talásgonoss lesz; kezeivel, melyeket még használni nem tud, különösen sok baja van. Idővel azonban reméljük, hogy mind jótékony, mind énekeiről kedvezőben állhatkozhatnak. Reszler né (Elvira) csinosan énekel, Reszler (Ernani) nem volt hangjálán. Kis számu közönség.

Jan. 27. Népelőadás: „Botszinálta doktor.” Irta Molierre, Kazinczy F. fordítása után újonnan szinre alkalmazta Balogh István.

éges. A hollandiak szerint Kiusi u délszigetén oly meleg van, mint Javában forró nyár idején, telen azonban ott is esik hó. Az európai kereskedésnek a Hakkodai kikötő van kinyitva; a rendszerbéli kétség kívül Jókonyan fog hatni a Chimadjarok legénységére, mert miután Canton tikkasztó nedves melegtől eleget szenvedtek, Jesso felírasszó légtől felülhűlnek. Jesso a négy nagyobb sziget egyike északra esik, hol Hakkodai kikötője van.

(Folyt. köv.)

Debreczeni hírmondó.

**Tökölj Szabás népeleje, január 26-ikán a főiskolai énekteremben, főiskolai előlőjáró és akad. ifjúság jelenlétében, egyszerű de annál meghatóbb alakban tartott meg. A végrendelet értelmeben, az alapítványi tőke kamatjának csak fele levét évenként kiosztandó, három egyenlő részben tíz-tíz o. firtal jutalmaztatott: Nagy Ferenc, Oláh Gyula és Jenői István, mint az énekkar kitünő szorgalmú tagjai.

□A polgári kaszinó-egylet e hó 25-ken rendezé es ében első táncmulalmát, melyben nem ugyan ugyan de díszes közönség veve részt, mely valóban derült kedvvel mulattot mintegy reggeli 3 óráig, amidőn hölgyekint távozával, az általuk alakult szép szorszó szétosztott s — a bálnák vége lett. A rózsaszín kedvet nem kis mérvben fokozá Balázs Kalmánnak jól szervezett társulata, kit csupán arról kell figyelmeztetnünk, hogy jövőre az eléje adott tánczenéről, a rendezők bejegyzése nélkül semmi szin alatt ne térjen el. A mulatság csak meglet volna, de hiányzott a jétekon czérel szánt jóvedelem. No de vérmes reményt táplálunk, hogy a február 8-án adandó második bál, az elsőnek jóvedelményét bőven pótolandja.

□Örmélm regisztráljuk, mikép az irodalmi mozgalom városunkban mostanában szemlélőmódot öltött. Nagy-tervezés Jure ur „Egy ház történetét” a most van sajtó alatt; a főisk. önképző „Koszorú” című albuma szintén nemokára világot lát. A napokban Bonyhády József „Lombok és virágok” című s Debreczen Jekes hólygok néjantól költeményei hagyják oda a város nyomdáját. Díszesetern munkásságát látunk a szimmi-irodalmi mezején is.

□Oláh Károly közelebb fejezte be „Pedig még csak diplomája sincs” című 3 felvonású vígjátékát; Szana Tamás „Atyját házasítja” című 1 felvonású angol vígjátékot magyartta. Mindkét mű, a pétérfai színház udjónsága leund. Dr. Palay Miklósnak pedig a mult napokban adták „Jogászok” című francziából magyartott 3 felvonású vígjátékát.

□A helybeli kertészeti egylet választmánya, hir szerint még jelen farsang alatt a kaszinó nagyteremében díszes táncvizigalmat tartand, melynek tiszta jóvedelme a tenyészés szükségessé vált bővítésének költsége fedezésére fogna fordítani.

□Folyó hó 22-ken olvasattak fel az igazgatótanár által összehítt főiskolai tanulmányok előtt a Keresztesi-Deák-és Hatvani-alapítványokra a mult 1867. iskolai évről beérkezett kifizetési-pályamunka biratait és osztatták ki a jutalmak a Keresztesi-Deák-alapítványra kifizető államtani és gyakorlati hitáni két rendbeli pályakérdés nyertesek Csiky Kálmán polgári iskola koztanatójának, György Ödön 2 éves joghallgatójának, Meleg Gyula és Tabajdi Lajos elemi iskolai koztanatóknak, — a Hatvani-alapítványra kifizető matematikai kérdésére latin nyelven írt nyertes munkák szerzőinek Kozma Sándor 3 éves és György Aladár 2 éves hittanhallgatóknak. Ugyanez alkalommal az említett alapítványokra az 1867. iskolai évre egyházköztérkéni, magyar történelmi és hitáni pályamunkák kifizető kérdések kibirtetésén kívül, egy nevelésáni pályakérdés is tizetett. A Váradi Szabó János a-lapítványra, melyet a nevelés terén oly érdemeket szerzett b. Váradi Szabó János fia, városunk polgára tekintetes Váradi Szabó Miklós ur felejt-heten éves atyjának emlékére, egyttal a tanulmányosságának a tudományosság ez ágában való előhaladására buzdította végett, a fiai tisztelet és szeretetnek ritka példáját alkott. Adjon isten sok ily lelkes polgárt városunknak!

□Müller Lajos táncmester, jóvó hó 5-ken a pétérfai színházban táncmulalmát rendezend, mely alkalommal egyszerűsmin tanítványai ügyességében, tanításának eddigi sikeres eredményét kívánja bemutatni.

□Többfelől írtztetett hozzánk kérdés arról, vajjon a debreczeni kaszinó-alapítványból kifizető pályadíjakért versenyezhetnek-e mások is, vagy csupán a debreczeni főiskolai tanulók. Az illeték kétségének eloszlatása tekintetből ezennel tudatjuk, hogy a kérdéses pályadíjak kizárólag helybeli főiskolai növendékeknek ösztönzésére tűzettek ki.

□Azon ifjainknak, kik a testet edző lovagias mulatságokban gyönyörködnek, kedvelnek lelk, némi örömet szerzőben talán, ha tudatjuk, mikép városunkban közelebb egy kitünő vívó vette lakását, ki egykor a bécsi helyi központi vívótanodában mint vívmócmester huzamos ideig volt alkalmazva s most Debreczenben művésztételét örököl adni hajlandó lenne. Akik tehát tele tanulni oltajandók, bővebb értesülést vehetnek e tekintetben, akár e lap szerkesztőjén iródtájban, akár a helybeli vasuti főépületnél.

□Városunk népességi szaporodását illetőleg érdekes tudni, mikép a mult év folyamában Debreczenben összesen 1699 fiú és leány-gyermekek született, mégpedig 882 fiú és 817 leány. Ez összebből esik a ref. hitfelekezetre 757 fiú s 684 leány; a r. kath. hitfelekezetre 100 fiú és 106 leány; a mozes-valóvalakura 25 fiú és 27 leány. Toronytelen ágyból született összesen 144 gyermek; 70 fiú és 74 leány. Kimultak pedig a mult évben a férfimenek levők közöl: 781, a nőmenek levők közöl 665-én; tehát összesen 1436-an. Ezen hetes kimutatásból azon öröndetes körülmény világik ki, hogy a szülöttek száma a meghaltaké 263-mal mulja felül s az 1863-dik évi haldozásokhoz viszonyítva a közelebbi mult év, az tünik ki, hogy az utóbbi esztendőben 303-al mulak ki kevesebben mint 1863-ban, azon a tenyészetre nézve minden tekintetben mostoha évben, amikor a szülöttek számát a halottaké jóval felülhaladta. Az egészségügyi hivatalos kimutatásból az derül ki, hogy a közelebbi mult 1864-ik évben semmi általános uralkodó járvány-betegség nem merült fel, de sőt az egész év alatt legtöbb volt a magas beteg száma, kik hosszas, régi kórságban szenvedtek. Legszámasabb volt a betegék száma február havában s legkevesebb júniusban. Megjegyezendő ezekre nézve, hogy a hirtelen lefutó betegségek leginkább begyógyulással voltak egybekötve, melynek lefolyását gyakran vesdélyes volt. Váltólag az egész éven át legkevesebb számmal a huzamos és törvényszerűsmin mutatózott. Veszélyes eset egész év alatt egy sem fordult elő, mint szintén az utóbbi év év alatt sem. Egyttal szembeh sem vetett észre s a disznóhuzas lenni állított ázalk-férgek s az ezek által előidézhetendők körös állapot sem észleltet. A városi kórházban az 1863-ik évől az 1864-ik év év átmaradt betegék száma 29 beteg; 12 férfi és 19 nő volt. Felvételt az utóbbi évben 408 beteg; éssy ott összesen 437 beteg részesült ápolásban. Átmaradt a jelen évre 32 beteg, kik közöl a férfiak 16-an s nők szintén 16-an vannak. A kórházban

meggyógyult a mult évben 304 beteg, meghalt 101 s 11-en haldokolva vitettek be. Öngyilkosság által a lefolyt évben 12-en mulak ki, kik közöl 8 a férfi- 4 a nőnemhez tartozott. A férfiak közöl kettő: pisztolytal, hat: kötélvel véget életének; a nők közöl egy: kötélvel, egy: mérég — s kettő kubaგრás által mult ki. Ez öngyilkosok életkora különböző volt; a legfiabb: 19 éves leány s a legidősebb: 77 éves özvegyasszony volt. Legtöbben a 40-60 közti évkorban végezék magukat ki.

□Szerdahelyi Kálmán, a „Fővárosi Lapok” értesülése szerint nem igen fogja a pesti nemzeti színházat elhagyni. Pedig ha jól hallók, a debreczeni állandó színház igazgatói vezérpálcájának elnyerheteséért pályázók nevei közt, az övé is szerepel.

**Kedden volt a színház harmadik álarcos-bál, melyben azonban nem nagy közönség vett részt.

□Folyó hó 26-kan két hamispéz-verő fiut csipett el egy tojásúrúsnól, kinél ama bizonyos egyének önből készült hatos-pek on ötven krajczár ára tojást vásároltak. Az elfogottak lakatos-insok, kiknek szállásán a városkapitányi hivatal nyomozást tartatván, a hatos-öntő megtalálhattó, azonkívül 109 darab ölmepéz. Két egy-testvér s egy más lakatos-ins mint részes, van letartóztatva.

□Kutaink még mindig apadásban vannak, mi a föld árjának lesüllyedését látszik igazolni. Nyilatkozat. A „Kölozsvári Közölyny” 9-ik számban megjelent debreczeni levelet, melyben az állítatik, hogy irodalmi tanulmányaimat összeíjtvé saját alá adám, felhívta: a t. olvasó közönség iránti kötelességemnek tartom kijelenteni, miszerint „Irodalmi tanulmányok” című művem kiadását egvárdre elhalasztám. Debreczen 1865, január 28. Szana Tamás.

Meghaltak: Jan. 20. Pflou. Litzkai Juliánna 10 napos. Kovács Gáboré Tordai Juliánna 39 éves. Czegléd. Nagy Gábor 88 éves. Csaruk Mihály 35 éves. 21. Hatvani. Elek Mihály 1. Mária 1 1/2 Csapón. Pinter Ferenc 1. István 10 hónapos. Pflau. Tóth Miklós 1. Juliánna 3 éves. 22. Csapón. Deák György 1. Zsuzsanna. Czegléd. Kókos Mihály 1. Ferenc 1/2 éves. Piacza. Tek. Csanak József ur leánya Ida 1 1/2 éves. 23. Vargán. Fargó János f. István 1/2 éves. Csapón. Kovács József 1. Eszter 7 hónapos. Czegléd. Tóth Zsuzsanna f. József 1/2 éves. Bozoky Jánosné Bak Sára 50 éves. 24. Vargán. Nemes Gábor f. Geiza 4 éves. Hatvani. Harsányi István f. János 3 éves. Piacza. László György-né György Zsuzsanna 74 éves. Kovács József f. Gábor 2 heles. 25. Csapón. Döszeg Ferenc 1. Mária 4 heles. Pflau. Papp Sándor 1. Mária 5 éves. Bagaméri János f. József 2 heles. Hatvani. Szabó Ferenc f. István 3 heles. 26. Hatvani. Varga Dániel 1. Juliánna 18 napos. Csapón. Szekeres János 21 éves.

Közügyek.

**Nyiregyházián gőzmalom felállításán működnek, mely tárgyhban folyó hó 19-ken előleges gyűlést tartottak s el is határozták, azt, részvényesek által felépített 1000 részvény bocsátatik ki, egyegy részvény, 200 o. é forintjával. — Már a gyűlés bevezetvelélel azonnal 80 részvény irattat elő.

**Temesvártól „Lloyd-társulat” van alakulóban, mely természetesen költöztetés is tervez.

**A magyar általános biztosítótársulat igazgatója Lévy ur, új vizionbiztosítótársulatot szándékol alakítani, melynek címe „Securitas” lenne.

**A Kereskedelmi miniszterium, hirszerint, az ipar és keresk, kamarák mintájára megválogad az az ipar és keresk, kamarák felállítását határozza el, mely ezáltal kérsben gazdasági tanácsok állítatnak fel.

**A Pannónia vizionbiztosító intézet által kérés engedélyt, hogy a tűz, szárazon és vízen való szálítalmának és jég által történhető károka nézve eddig folytatott ületet az élet-biztosítási szakra is kiterjesztésére, a helytartóknak megadta.

**H. Szoboszlón, a ref. egyház egyik lelkész, szavazattöbbséggel tiszt. Soltesz László ur választott meg.

**A provisoriumnak Magyarországon megszűntetését bécsi hírek szerint azzal kezdik meg, hogy a sajtót a katonai törvényeszek hatósága alá kivonják.

Meghívás.

A debreczeni polgári kaszinó-egyletnek, az 1865. február 5-ken délelőtt 10 órakor, Kovács János ur czegléd-piaczetei szeglet-házánál leve szállásán tartandó tisztújító közgyűlésére az egylet tagjai tisztelettel meghívattak.

Kelt Debreczenben a kaszinó-egylet választmányának 1865. január 4-ken tartott üléséből.

Vincze Viktor m. k. jegyző.

Terménytár.

Debreczen. Jan. 28. (Heti üzleti-szemle.) Üzleti körülményeink nem változtak s e heten is nyomott hangulat uralkodott piacunkon mint az előbbi heten. Az árak egy buzára mint rozsrá nézve 10-15 kral lejjebb szálltak; ellenben az árpa és zab árai, készlet és behozatal bonyi miatt valamely szűrdultak. A kukoricza ára sem ment felebb; a hibátlan áru keresetebb. A repce-üzletben csend uralkodik, említésre méltó eladás nem történt. Szalonnára nincs kereslet, ára 23-25 ft. Az időjárás még mindig esős, miáltal az utak már nagyon elromlottak. (R.)

Debreczen. Jan. 24. (Kiesinyben.) Tiszta buza 2 frt 10 kr. kétszeres 1 frt 10 kr. roz 1 frt 5 kr. árpa — frt 95 kr. kukoricza 1 frt 10 kr. zab — frt 80 kr. köles 1 frt 30 kr. egy mássa szalonna 26 frt. széna 1 frt 15 kr. stalma — frt 40 kr. 1 font szalonna 30 kr. disznóhuz 16 kr. marhahus 13 kr. só 9 kr. 1 íteze disznószőr 40 kr. Baromvásár. Egy pár jánus októ 120 frt, egy pár vágó lelt 100 frt, negyfedu tinó párja 112 frt. harmadú tinó párja 87 frt, reggeli borjú párja 79 frt, igás lo párja 70 frt. sertés párja 30 frt, juh párja 20 frt.

Értesítéfalva. A Jan. 19-én tartott heti vásáron a termények s élelmi cikkéik ára következő volt: Tiszta buza mérője 2 frt 10 kr. kétszeres 1 frt 70 kr. roz 1 frt 20 kr. tengeri 1 frt 40 kr. árpa 1 frt — kr. zab — frt 80 kr. búkyón — frt — kr. lednek — frt — kr. köles — frt — kr. kása vékony 1 frt 30 kr. paszuly 1 frt 80 kr. kendermag 1 frt 70 kr. kolompér vékaja 40 kr. lence itczája 5 kr. borsó 5 kr. sertés 50 kr. olaj 24 kr. szalonna mássája 23 frt, szalonna foltja 32 kr. szarhuz 16 kr. marhahuz 10 kr. bízott liba 2 frt 50 kr. sovány 1 frt 80 kr. tojás darabja 1 kr. (V.)

Gyula. Jan. 20. — Buza 2 frt 10 kr. kétszeres 1 frt 60 kr. roz 1 frt 30 kr. árpa 1 frt — kr. zab 1 frt 10 kr. tengeri — frt 90 kr. köles 3 frt — kr. 1 mássa szalonna 25 frt. széna 1 frt 40 kr. szalma — frt 83 kr. 1 font marhahuz 14 kr. (D. F.)

H. Bőszörmény. Jan. 23. — T. buza 4 frt — kr. kétsze-

res 3 frt 20 kr. roz 2 frt 20 kr. árpa 1 frt 90 kr. zab 1 frt 90 kr. tengeri 1 frt 90 kr. köles 2 frt — kr. 1 mássa szalonna 22 frt. 1 font marhahuz 12 kr.

H. Nánás. Jan. 20. — T. buza 2 frt — kr. kétszeres 1 frt 60 kr. roz 1 frt 20 kr. árpa 1 frt — kr. zab — frt 80 kr. tengeri — frt 60 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna 21 frt — kr. 1 font marhahuz 13 kr.

Nagyvárad. Jan. 24. — T. buza 2 frt — kr. kétszeres 1 frt 70 kr. roz 1 frt 30 kr. árpa — frt 95 kr. zab — frt 80 kr. tengeri 1 frt 35 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna — frt. szén — frt — kr. 1 font marhahuz 13 kr.

Nyiregyháza. Jan. 21. — A mai napon tartott heti vásáronkon, a gabonamérek követkék árán keltek, n. m. tiszta buza: 2 frt 20-40 kr. kétszeres 1 frt 50-60 kr. roz 1 frt 40-20 kr. árpa 95 kr — 1 frt. zab 75-80 kr. tengeri 1 frt 1 frt — 40 kr. köles 1 frt 20-30 kr. kása 2 frt 50-80 kr. paszuly 3 frt 10-30 kr. (K. B.)

Pest, jan. 26. Belsősi buza 2 frt. 45-80 kr; pestmegyei 2 f. 60 kr. 3 f. 10 kr; fehérmegyei 2 f. 40-70 kr; békási 2 f. 60-70 kr; roz 1 f. 70-75 kr; szép árpa 2 f. 20-40 kr; közepes árpa 1 f. 40-80 kr; zab 1 f. 10-25 kr; tengeri 1 f. 30-40 kr.

Zilah. Jan. 21. — T. buza 2 frt 70 kr. kétszeres 1 frt 90 kr. roz 1 frt 10 kr. árpa — frt 70 kr. zab — frt 65 kr. tengeri 1 frt 20 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna 22 frt — kr. széna 1 frt 10 kr. 1 font marhahuz 10 1/2 kr.

Bécsi börze árfolyama. Table with columns: Január, 23, 24, 25, 26, 27. Rows: Metallikus, 5%-es nemzeti kölcsön, 1860 sors. kölcsön, Hitelintézet részvényei, Bankrészvények, Londoni váltók, Ezüst, Arany.

MENETREND a tiszavidéki vaspályán, 1864. December 1-jétől kezdve, további rendelésig.

Table with columns: óra/percz, nap/ész. Rows: Bécs, Pest, Czegléd, Szolnok, Pásp.-Ladány, Debreczen, Nyiregyháza, Tokaj, Miskolcz, Kassa.

Table with columns: óra/percz, nap/ész. Rows: Bécs, Pest, Czegléd, Pásp.-Ladány, B.-Ujfalu, Nagyvárad.

Table with columns: óra/percz, nap/ész. Rows: Bécs, Pest, Czegléd, Szolnok, Mező-Túr, Csaba, Arad.

Table with columns: óra/percz, nap/ész. Rows: Kassa, Miskolcz, Tokaj, Nyiregyháza, Debreczen, Pásp.-Ladány, Szolnok, Czegléd, Mező-Túr, Pest, Bécs.

Table with columns: óra/percz, nap/ész. Rows: Nagyvárad, B.-Ujfalu, Pásp.-Ladány, Czegléd, Bécs.

A közölményokról indúlás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva. A debreczeni vasútról által Czegléd és Debreczen között, a szék-szab. osztrák állam-vasúttársaság személy vonataihoz csatlakozólag, a személyvonatok mindkét irányban naponként kétszer fogak közlekedni, mielő annak idejében részletes tudósítás fog közleketni.

A vasúthoz csatlakozó posta-kocské menetrend.

Arad—Steben, Ind. Aradól naponként 7 órakor. — Ér. Aradon naponként 3 ó. 30 perczkor. (az utolsó kocsinál félóra melletti). Nagybánya—Kölcseger, Ind. Nagybányáról naponként este 6 ó. 30 perczkor. — Ér. Nagybányán naponként reggel 6 ó. 40 perczkor. (7-9 óra félóra melletti). Nyiregyháza—Beregszász, Ind. Nyiregyházaól naponként reggel 7 órakor. — Ér. Nyiregyházaon naponként este 5 órakor. (3 óra félóra melletti). Nyiregyháza—Szatmár, Ind. Nyiregyházaól vasárnap, szerda és csütörtök este 6 ó. — Ér. Nyiregyházaon szerda és vasárnap reggel 3 órakor. (3 óra félóra melletti). Nyiregyháza—Nagybánya, Ind. Nyiregyházaól hétfő, kedő, csütörtök és szombat este 6 ó. — Ér. Nyiregyházaon vasárnap, kedő, csütörtök és péntek reggel 2 órakor. (3 óra félóra melletti). Tokaj—S. A. Ujhely, Ind. Tokajból naponként este 7 órakor. — Ér. Tokajon naponként reggel 4 ó. 30 perczkor. (3 óra félóra melletti). Miskolcz—Eger—Pest, Ind. Miskolczól naponként reggel 5 órakor. — Ér. Miskolczon naponként este 6 órakor. (3 óra félóra melletti). Kassa—Erdős, Ind. Kassaól naponként ájtel 12 órakor. — Ér. Kassaon naponként ájtel 12 ó. 15 perczkor. (3 óra félóra melletti). Kassa—Erdős, Ind. Kassaól szerda és szombat délután 2 órakor. — Ér. Kassaon hétfő és péntek délután 10 órakor. (3 óra félóra melletti). Kassa—Beregszász, Ind. Kassaól naponként ájtel 12 ó. 30 perczkor. — Ér. Kassaon naponként ájtel 12 ó. 50 perczkor. (3 óra félóra melletti). Kassa—Táncs, Ind. Kassaól hétfőn reggel 2 órakor. — Ér. Kassaon pénteken reggel 10 órakor. (3 óra félóra melletti).

Az igazgatóság.

